

Égetni való?

Égetni való ez a köllök – mondta Öregapám, mert elloptam Tőle egy fandli cementet.

- Minek neked az a cimint? (Így mondta, „cimint“.)

- Köll a kúthoz – válaszoltam.

- Millen kúthó?

- Amit ide építék a nagy mellé.

Az udvaron, ahol keresztanyáméknál nyaraltam, volt egy kerek kút. Oda ástam kislapáttal egy másikat, olyan harminc centi mélyet. Milyen kút az olyan, amelyiknek nincs beton fala? – tűnődtem. Miniatúr kútgyűrűt, pedig ami jó lett volna – be kellett látnom – nem tudok csinálni, így arra gondoltam, hogy „kikenyem” a l'uk falát „ciminttel”.

Tegyük hozzá, hogy öt éves voltam, amikor Öregapám rajtakapott.

Zsugori volt az öreg – Isten bocsássa meg – valószínűleg a szegénység tette azzá. Már érettségizőben voltam, amikor még mindig földes lakásban laktak Érd, Gyöngyliget nevet viselő részén. (Ott is haltak meg békességben; van ennek már vagy ötven éve.) És nyáron avas zsírral főztek, mert addigra megavasodott a kamrában.

- Egyél kitfiam! – mondta Nagyanyám. (A két öreg mindig „kitfiamnak” szólított.)

Illendőségből ettem is az avas zsíron sült rántottát, de alig vártam, hogy legyűrjem.

Később is történt velem egy és más, amiért égetnivalónak „becéztek”. Aki ismer, valójában ezt nem gondolhatja rólam, de hát Istenem; én is voltam gyerek, mint ahogy Olvasóink mindegyike, és az égetnivaló titulus nem hiszem, hogy csak engem illetett volna.

Gondolom, nem is sejtik, hogy ez a gyerekkori emlék miért jutott az eszembe. (Majd kiderül a végén, de addig még egy másik történettel hozakodnék elő.) Az úgy volt, hogy a kert végében eltemettem egy elpusztult verebet, keresztet is állítottam neki, és gondoltam gyűjtök – gyertya híján – egy kis tüzet az emlékére. Össze is hordtam egy csomó giz-gaszt a kerítés mellé, azután besettenkedtem a konyhába gyufáért. Már szépen lángolt a „bozóttűz” a fakerítés tövében, amikor megjelent a keresztapám egy vödör vízzel:

- Mit csináltál már megint te büdös köllök... – nem folytatom.

Nagyobb baj nem lett, sem a fakerítés, sem a ház nem égett le. Akkor meg mire ez a nagy hercehurca gondoltam ártatlanul – már egy évvel később – hatévesre növekedett eszemmel. Valahogy, mindig vonzott a tűz, a lángok tánca, a gyertyák imbolygó fénye, később az erdei táborűzek fanyar füstje. Néha még most is meggyújtok otthon egy-egy mécses, bámulva a múltidéző lángokat.

Még egyetemista voltam, amikor – véletlen szerencsémnek köszönhetően – és ezzel a tárgyra is térek – kijutottam Bulgáriába, nyári cseregyakorlatosként. Ott láttam először tarlóégetést. Mit ne mondjak, megbabonázott, ahogy táncoltak a lángok, rákapva egymás után egy-egy szalmaszállra. (Piromániás azért nem lettem.) Szakmai információt is kaptunk, hogy milyen áldásos hatása van az égetésnek a talajlakó kártevők, a kelő gyomok stb. pusztításában. El is hittem. Olyannyira, hogy amikor diplomával a zsebemben elkezdtem kóstolgatni az „életet” Ercsiben – erről már írtam néhányszor, meg az ottani felsüléseimről is – első „áldásos” ténykedésem a tarlóégetés bevezetése volt. Hogy mit mondhattak a hatos műúton arra haladó sofőrök, az időnként mindent beborító füst miatt, azt inkább nem részletezném.

Gondoltam arra való a kopasz tarló, hogy fölégessük. A föld szinte megkelt, és ahogy a hamuhintett talajon sétálva nyugtáztam kiváló munkám eredményét, olyan volt mintha perzsaszőnyegen jártam volna, mint az előkelőségek.

Ha tarlót láttam, mindig az jutott eszembe, amit nekem mondtak anno, hogy „égetnivaló”.

Sokkal, de sokkal később tudatosult bennem, amikor a valódi tudomány kiszorította az áltudományok hamis profétáit, hogy a talaj maga az élet, és az égetéssel durván belegázolunk apró élőlények milliárdjainak áldásos működésébe. Sőt még a táplálékukat, a szerves anyagot is megvonjuk tőlük.

Eszembe jutott Öregapám fölhaborodása. „Égetni való ez a köllök”.

Hogy mindezzel miért traktáltam az igényes szakmai írásokhoz szokott olvasóinkat?

Azért, mert ma iparszerűen csinálják azt az energiatermelés mágusai az erőművekben, amit én, meg a hozzám hasonló korúak annakidején a szántóföldön elkövettünk. Bár hozzáteszem mi csak a tarlót égettük el, mert a szalma kellett a tehének alá. (Akkor még voltak!)

Tessék mondani, akkor most ki is az égetnivaló?

Kérem, nagyon kérem, hogy őrizzük meg az agrárium javait, és ez nem kívánság, ez kötelességünk. Az energetika pedig ipari módon oldja meg a problémáit.

Olyan gazdagon kínálja a természet kihasználatlan javait: víz, szél, napsütés, geotermika, hogy ne a környezet-szenyvező fosszilis energiákat soroljam. Tessék választani!

Igazam van? – kérdezem csak úgy magamban.

Valami távoli déd- vagy ükunokai hang válaszol:

Igazad van Öregapám.

Dr. Bódis László